

Parlant, ens entenem?

CINC CÈNTIMS SOBRE EL LLENGUATGE ORAL

Maria Gràcia
Isabel Miró

EQUIP DE SUPORT A LA LLENGUA. INCA

SEGONS el diccionari, Llengua vehicular és la llengua de comunicació entre parlants de llengües maternes diferents. I segons els decrets de Primària i Infantil, la llengua catalana ha de ser la llengua vehicular de l'escola.

També segons el currículum, **en acabar la Primària, l'alumnat ha de tenir una competència en llengua catalana i en llengua castellana que li permeti comunicar-se normalment en cada una d'aquestes llengües amb els companys i companyes i amb el professorat, en totes aquelles situacions pròpies d'aquesta etapa en el marc escolar (Decret de Primària article 8 punt 2).**

Podríem reflexionar sobre què vol dir comunicar-se normalment: expressar necessitats bàsiques?, demanar coses que necessites per sobreviure?, contar coses de tu mateix?, compartir desitjos, experiències, emocions?

L'organització i el tractament de les àrees en l'educació Primària han de ser globals i integradors i s'han d'adequar a les característiques evolutives dels nins i nines i al seu entorn socio-cultural, com també a la diversitat a l'alumnat i a les necessitats educatives especials. (àrees obligatòries, article 9 punt 2)

Realment organitzam el tractament de les diferents àrees tenint en compte la diversitat lingüística que tenim?, ens plantejam per exemple com podem facilitar la construcció

del pensament matemàtic d'un infant al mateix temps que aprèn la llengua?

El professor de qualsevol especialitat, ho és també de llengua. Això s'ha de remarcar i se li ha de treure tot el que tenguim de tòpic. Si la llengua és l'eina bàsica de l'educació, tots els educadors han de ser, per això mateix, professors de llengua.

Si recordam el que diu el currículum de l'àrea de llengua, **...no es pot oblidar en cap moment que l'objectiu últim de l'educació en llengua i literatura en l'etapa d'educació Primària ha de ser que els alumnes assoleixin un domini de les quatre habilitats bàsiques en ambdues llengües: escoltar, parlar, llegir i escriure.**

Si les habilitats bàsiques són quatre, per què dedicam la majoria del temps a escriure, i darrerament a llegir? No podria ser possible que una bona base d'escoltar i parlar facilités la lectura i l'escriptura?

Segons el currículum de l'àrea de llengua, **En tota l'educació primària s'ha de tenir una especial atenció al llenguatge oral en els seus dos processos bàsics: el de la comprensió i el de l'expressió. La llengua parlada és una eina fonamental en l'ensenyament de llengües. En primer lloc, perquè l'ésser humà, en general, parla i escolta més que no escriu i llegeix. I en segon lloc, perquè és una condició prèvia per dominar la llengua escrita. D'aquesta manera l'expressió oral cobra un interès especial en tota l'educació primària, i és més gran encara en els primers nivells.**

Si bé no hem d'oblidar la importància de la comprensió, hem de potenciar l'expressió, doncs una llengua s'aprèn parlant-la.

La llengua parlada és una eina fonamental. No s'ha de plantejar, com un recurs espontani i ocasional, sinó amb un rigor sistemàtic. Moltes vegades pensam que les activitats relacionades amb el llenguatge oral són un afegit al currículum, que si ens fa ganes les treballam i si no, no fa falta perquè hi ha coses més importants per fer.

QUINA ÉS LA NOSTRA TASCA COM A EQUIP DE SUPORT A LA LLENGUA?

Podríem dir que acompanyam el professorat en el procés d'aconseguir que la llengua parlada sigui realment una eina fonamental, que s'usa de manera sistemàtica, que recordam contínuament la importància de llengua,...

A les escoles tenim una persona de contacte (coordinador lingüístic) , que ens facilita la dinamització de la feina, la concreció d'horaris...

COM HO FEIM?

En primer lloc, tenim reunions amb els equips educatius de les diferents escoles a les que anam. Aquestes reunions serveixen per posar les bases del que serà el nostre suport durant el curs, depenent de si hi ha mestres novells o no, de l'experiència prèvia, de la motivació de cada un dels docents,... És un contacte inicial per tal d'establir la previsió de la nostra feina.

Encara que les nostres actuacions les adaptam a les necessitats de cada escola i a la formació dels mestres, podríem destacar algunes pautes com són:

- ACTIVITATS AMB ELS INFANTS
- REFLEXIÓ AMB ELS MESTRES
- TRACTAMENT DEL MATERIAL
- ACTIVITATS AMB ELS INFANTS

Feim algunes activitats directament al grup aula, activitats motivadores per facilitar fonamentalment l'expressió, utilitzant diferent material que permet treballar les estratègies per fer parlar els infants. Intentam que la majoria de mestres del centre puguin observar la sessió, per després reflexionar-hi, i que la puguin aplicar a la seva aula o a altres.

QUÈ HAN DE FER ELS MESTRES QUE OBSERVEN UNA SESSIÓ DINS L'AULA?

Quan l'equip fa una activitat dins l'aula, el mestre pot:

- posar-se al costat dels nins, com si fos un d'ells començant a respondre a les nostres demandes, per tal que els alumnes enten-

guin ràpidament la dinàmica que se duu a terme.

- mantenir-se amb actitud d'observació del grup classe, per poder extreure diverses conclusions (nivell de comprensió, participació,...).
- fer-se càrrec de la disciplina de l'aula,
- participar activament a les reunions que es duen a terme amb l'equip de suport a la llengua, després de cada jornada d'intervenció, etc.
- Fulls de registre per observar.

L'objectiu és que el /la mestre apliqui al màxim, dins la vida quotidiana de la seva aula, les estratègies observades a les diferents intervencions de l'equip de suport. Estratègies que sempre afavoreixen l'ús de la llengua oral.

REFLEXIÓ AMB ELS MESTRES

- Després, quan acaba la jornada amb els infants, ens reunim amb els mestres implicats que han rebut suport aquell dia a les diferents sessions que hem realitzat. Aquestes reunions serveixen per reflexionar sobre el que hem fet, sobre les estratègies utilitzades, sobre el material i les seves possibilitats, sobre les propostes de continuïtat,...

- La tasca posterior que han de fer els mestres, una vegada han rebut suport de l'Equip, és la de posar en pràctica el material que se'ls ha

presentat, fent altres activitats relacionades amb ell, donar continuïtat a la nostra feina, per així potenciar al màxim l'ús de la llengua catalana en infants que no la tenen com a llengua materna i mantenir-la en el cas dels infants catalanoparlants.

TRACTAMENT DEL MATERIAL

Una altra tasca que realitzam és la d'elaboració de material que després posam en pràctica a les aules. Depenent de la disponibilitat, el deixam en préstec a l'escola, per tal que sigui aplicat pels mestres. Hi ha escoles que han fet duplicats d'aquests materials per tenir-los a l'escola, i un dels objectius que ens plantejam és la seva utilització " que rodin " ,

Altres vegades, donam exemplars de materials que han estat editats per la Conselleria o per altres entitats i que són per quedar-se a l'escola amb l'objectiu de ser utilitzats.

Tot el material convé que quedi inventariat i ha d'estar en un lloc conegut per tots els mestres, per tal de facilitar-ne l'accés quan es vulgui dur a la pràctica.

Entre tots intentam fer activitats engrescadores, emprar material que ens permeti diferents agrupaments, ajudar a VIURE LA LLENGUA.

Si el que volem és una vivència de la llengua crearem un context que ho afavoreixi, treballant les actituds des de ben petits, sense oblidar la motivació.

Digues-m'ho i me n'oblidaré

Mostra-m'ho i potser me'n recordaré

Fes-m'hi participar i ho comprendré

(proverbi xinès)